

strijd gingen verliezen en daar vloeide uit voort dat zij hier en daar met de gevangenen aanpaptten – er waren er die duidelijk maakten dat zij bereid waren om, als zich daar de gelegenheid toe voordeed, samen met de gevangenen tegen de Japanners op te treden. Voordien waren zij het geweest die al of niet onder toezicht van een zich verre superieur voelende Japanner de straffen uitdeelden waarna dan die Japanner er nog een schepje bovenop kon doen. Bij één gelegenheid was van Heekeren die samen met anderen op de terugweg naar een van de kampen van de *Atjeh-party* zijn mager rantsoen had trachten aan te vullen door wat rijst te kopen, er het slachtoffer van: slachtoffer van de Koreaanse bewakers en van de boven hen geplaatste Japanse onderofficier, ‘de Meestersadist’:

‘Bij het kamp gekomen werden we opgewacht door de Koreanen: iedereen werd gefouilleerd en tezamen met negen anderen (er waren veel meer mensen, die rijst hadden gekocht, maar die hadden de contrabande weggegooid, toen ze in de verte zagen, dat wij werden gefouilleerd) was ik ‘de sigaar’.

Op de weg naar hun barak stond er om de zoveel meter een Koreaan, gewapend met een stevige rotan; je werkte dus de serie af en kreeg er van ieder van de heren van langs. Voor de barak stond de Meestersadist. Naast zich had hij drie grote blokken hout liggen in weinig uiteenlopend gewicht, de zwaarste zal 50 kilogram gehaald hebben. Nadat je eerst, in de houding staande, afgedroogd werd, moest je daarna het blok hout dat hij aanwees, opnemen en met gestrekte armen boven je hoofd houden. Daarop posteerde hij zich voor je, terwijl een collega van hem achter je ging staan en werd je medegedeeld dat je zó 15 minuten moest staan. Natuurlijk hield je vermoeide lichaam dat niet vol en na een paar minuten waren je armen niet meer gestrekt. Daar stonden de heren begerig op te wachten, ze kwamen in actie en sloegen je met de rotan op je polsen; bogen ook je knieën door, dan werd er op de knieholten geslagen. En hoe je je ook inspande, je hield het niet vol en steeds verder zakte het blok en steeds sneller kwamen de rotanslagen.

Na een kwartiertje mocht je uitrusten, d.w.z. je moest bij de anderen in de houding gaan staan. De volgende kreeg dan een beurt en zo werkten de Japanners in drie series met de blokken hout en waren er steeds drie mensen die hun krachten moesten tonen. Op een gegeven moment was het dus je beurt weer en begon de marteling opnieuw.

Achter me werd een Indo onder handen genomen, een grote, sterke kerel. Het gehuil, geschreeuw en gejammer . . . was niet van de lucht en daar te midden van de bergen, in het doodstille kamp, stond je je te verbijten om geen kik te geven, wanneer de slagen neerkwamen op je hoofd, in je nek, op je schouders, rug, armen, benen, polsen, op je ellebogen en in je knieholten. Er werd zo hard geslagen dat de Jap het schuim op de mond stond, je de bulten op je hoofd en overal voelde, dat het bloed door de lange striemen onder je kleren heen geslagen was. Vóór me viel er een flauw, na hem wat trappen nagegeven te hebben, stond